

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica contra horum temporum hæreses

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

In Matthæi Cap. 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39546

tum est, in medium prolata sunt, omnium iudicio relinquo an ipsum Caluinum crassæ admodum inscitæ non conuincant, vt ad hanc accusationem tam atrocem hoc loco instituendam, iusta Dei vindicta obstupefactus videri queat, vt omnium ludibrio pateret, tum inscitia eius, tum maledicentia: cui (vt in sequentibus demonstrabitur) euangelicam veritatem adulterare & in mendacium vertere nulla religio, perpetua consuetudo est.

IN MATTHÆI CAP. 3.

Ver. 1. *Prædicans in deserto Iudææ.*

MAXIMA est hoc loco, pertinax, & generalis omnium hodie hæreticorum impietas, Scripturæque euangelicæ deprauatio. Negant enim in vniuersum omnes Ioannem Baptistam in aliquo deserto propriè dicto, in solitudine aut eremo aliqua vixisse, sed solum domi paternæ in locis montanis ac saltuosis vitam egisse. Quod dicitur Ioannes concionatus in solitudine (ait in hunc locum Beza) non est ita accipiendum quasi fugerit hominum conspectum, vt ij postea fecerunt qui dicti sunt Eremitæ: sed desertum ex vulgi consuetudine hic vocatur regio saltuosa, in qua habitabat Zacharias, vt scribitur Luc. 1. Ibi quoque fuisse domum Ioab legimus 2. Reg. 2. & huius deserti sex oppida manerantur Ios. 15. Hæc Beza. Nempe quia Lucæ 1. Zacharias pater D. Ioannis dicitur habitasse in montanis in ciuitate Iudæ, argumentum capiunt isti hæretici, Ioannis desertum nihil aliud fuisse quàm domum paternam in locis montuosis positam. Sed eorū ignorantia

Ioannis
Baptistæ
habitatio.

B

rantia dupliciter refellitur. Primum quia domus seu habitatio Zachariæ *in montanis in ciuitate Iudæ* fuisse dicitur, eo quod illa ciuitas esset in monte Iudæ posita, & ciuitas sacerdotalis nomine Hebron celeberrima, in qua 7. annis regnauit Dauid de tribu Iudæ. Hanc enim ciuitatē in monte Iudæ filijs Aaron, ex quibus Zacharias erat, sorte datam fuisse, manifestè patet Iosue cap. 21. Ideoque D. Lucas satis habuit nominasse illam *ciuitatem Iudæ in montanis*. Nulla enim alia erat ciuitas sacerdotalis in monte Iudæ præter istam. Hæc ergo ciuitas sacerdotalis Hebron antiquitate & nobilitate celeberrima, desertum D. Ioannis nullo modo esse potuit, si in ea semper mansisset.

Deinde in hoc etiam turpiter errant hæretici, quod Ioannem in domo paterna habitasse, & in ea ciuitate prædicasse affirmant. Si enim desertum Iudæ quod hic Matth. dicit, est regio saltuosa, in qua habitabat Zacharias, vt affirmat Beza, necessariò sequitur quod in ea regione vbi habitauit Zacharias, prædicauit. At enim Matthæus, *Prædicans in deserto Iudææ*. At verò Ioannem prædicasse circa Iordanē, qui à montanis Iudææ remotissimuserat, tres Euangelistæ conformiter docent. Præterea D. Ioannem in domo aut ciuitate paterna nec habitasse nec prædicasse, tota antiquitas vna voce attestatur; cuius testimonia in Prompt. Cath. Dom. 2. Aduentus vide. Sed hic pauca addemus. Petrus Alexandrinus Episcopus & Martyr in regulis ecclesiasticis can. 3. quas recepit & probauit Sexta Synodus cap. 1. refert S. Elizabetham cum paruulo suo Ioanne in desertum fugisse, quum ab Herode ceteri infantes ad necem quærentur; non quod ille in finibus Bethlehem esset, ideoque edicto comprehensus,
sed,

sed quòd de eius admiranda natiuitate *magnus timor*
esset super omnes vicinos eorum, & quòd diuulgarentur om-
nia verba haec, vt scribit Lucas; ideòque etiam ad Cap. 1.
 Herodis aures suspiciosi tyranni peruenirent.
 Idem scribit Nicephorus in hist. Ecclesiastica, & Lib. 1.
 Cedrenus in complemento ad annales Zonaræ. cap. 14.
 Propter hanc fugam in desertum Zacharias pa-
 ter Ioan. Baptistæ inter templum & altare occi-
 sus est, quia locum fugæ prodere noluit, vt gra-
 uissimi authores testantur. Cyrillus Alexand. ad-
 uersus Anthropomorphitas, Origenes in Matth.
 tract. 26. Greg. Nyssenus in serm. de Christi nat.
 Basiliius in homil. de humana Christi generat.
 Certè in Prato spiritali auctore Sophronio
 cap. 1. describitur spelunca D. Ioannis in deserto
 nò longè à Iordanis ripa, cuius etiam meminisse
 videtur Beda in tract. de locis sanctis cap. 13. Po-
 stremò D. Ioannem eremum tota vita incoluisse, Ioan. Bap-
 & hoc ipso nomine eremitarum patrem esse (quod tista ere-
 hæretici ferre nullo modo possunt) præter autho- mitarum
 res in Prompt. Cath. citatos discretissimè scribit pater.
 Chrysostomus his verbis. *Sicut sacerdotum principes*
sunt Apostoli, ita & monachorum princeps Ioan. Baptista.
 Rursum in hom. de Ioanne Baptista. *Considerate*
monachi dignitatem vestram. Ioannes princeps vestri est
dogmatis. Ipse monachus statim vt natus in eremo viuit, in
eremo nutritur. Sic ad Eustochiū D. Hieronymus. Homil. 1.
 Huius vitæ eremiticæ auctor Paulus, illustrator Antonius, in Marcū.
 & vt ad superiora conscendam, princeps Ioannes Baptista.
 Impudenter igitur Beza cæterique hæretici ne-
 gant hoc desertū Ioan. Baptistæ veram eremum
 fuisse, & vitā solitariā eum duxisse; quod magis
 adhuc in vita & vestitu eius postea apparebit.
 Interim coniecturis vel mendacijs potius Be-
 zanis breuiter respondendum. Per desertum hæc

Bezae fig-
mentum
refutatur.

Iof. 13.

loca saltuosa in quibus habitabat Zacharias, intelligi non posse, iam ostensum est. Ex vulgi consuetudine desertum sic vocari probare vult duobus argumentis. Primum quia in locis saltuosis fuisse domum Ioab legimus 2. Reg. 2. ver. 34. Sed hoc purum mendacium est. Illo enim loco de domo Ioab nihil aliud dicitur, quam quod Hafacl, frater eius sepultus esset cum patribus suis in Bethlehem. Secundò quia Iosue cap. 15. huius deserti sex oppida numerantur: quod iterum aliud mendacium est. Quamuis enim illo in loco scribatur, *In deserto Betharaba ciuitates sex & villæ earum*, tamen nec desertum Betharaba, quod ad sortem tribus Iudæ pertinebat, desertum in quo Ioannes prædicabat esse potuit, qui circa Iordanem prædicauit, qui fuit terminus possessionis filiorum Ruben, & à terra Iuda remotissimus; nec propriè illud desertum aut solitudo erat, quale Ioannis desertum fuit; quod vox hebraica longè diuersa satis indicat. Nam in Iosue vox est מְרִקְרִי quod loca magis mōtosa & habitata quā siluestria & vasta designat. Sed in Matthæo Syro vox est חֲרִיבָא à radice חָרַב quod propriè desolare & destruere significat, quo verbo significantissimè vtitur Ezechiel cap. 29. ver. 10. *Dabo terram Aegypti in solitudines, gladio dissipatam: לְחֲרִיבוֹת הָאֵרֶץ* id est, in solitudines solitudinis, siue in vattissimā solitudinem. Tale erat desertum Ioannis Baptiste, non quale fingunt molles heretici; vocatur autem desertum Iudæ, quia quum Matthæus scriberet, tota Iudæa ad Iordanem vsque se extendebat, quæ ad distinctionem Samariæ sic vocabatur.

Ver. 2.

Ver. 2. *Pœnitentiam agite.*

VERTIT hic Beza, vertuntque alij hæretici, *Respiscite*, acerrimeq; contendunt pœnitentiam quam prædicauit Ioannes, posteaque Christus & Apostoli, nihil aliud fuisse quam respiscientiam, id est, mutationem vitæ in melius, absque vlllo necessario dolore, vel satisfactione pœnali adiuncta: & vocem græcam hoc loco μετανοεῖν qua voce Christus quoque & Apostoli semper vtuntur, nihil aliud significare. Contendit hoc loco Beza acerrimè hoc totum probare: & quia sæpius hæc vox recurret, hæreticorum corruptioni semel respondendum est. μετανοεῖν (ait Beza) propriè significat, post factum sapere, & de errore admissio ita dolere vt corrigas: quod latinis propriè significat respiscere: μεταμελῆσαι verò declarat post rem aliquam factam sollicitum esse & anxium, pro quo latini dicunt pœnitere. Neque enim propriè complectitur vitæ & consilij mutationem in melius, sed simpliciter sollicitudinem quandam & displicentiam exprimit. Itaque Matthæus de Iuda proditore loquens μεταμελῆσαι inquit, ἀμετῆσαι: non μετανοεῖν, tristitiam significans à qua absorptus est. Sic apud Paulum 2. Cor. 7. μεταμελῆσαι declarat dolorem capere ex eo quod factum erat: & ad Rom. 11. dona Dei dicuntur ἀμετῆσαι, id est, eiusmodi vt non possint ipsi displicere, quum semel placuerunt. Quod hebræis declarat vocabulum בתוּמָה quum μετανοεῖν potius significetur verbo שׁוּב vnde תשובה conuersio. Itaque Petrus Act. 3. quum μετανοεῖν dixisset, statim subiunxit ἄλλα ἐπισημασμένα, vt illud explicaret. Idem facit Paulus Act. 16. Ergo μετανοεῖν & μετανοιαὶ vbiq; interpretabimur respiscere & respiscientiam: idq; ob hanc potissimum causam

B 3 quod

Pœnitentia vocabulum.

Beza argumenta contra Pœnitentia vocabulum.

Latinae
Ecclesiae
perpetua
phrasid
fenditur,

quod multi imperiti occasionem ex hoc dicendi genere arripuerint falsarum opinionum de satisfactione, quibus hodie agitur Ecclesia. Haec haecenus Beza, omnem hucusque ecclesiasticum loquendi modum, & totius Scripturae Latinae perpetuam phrasim sua nouitate deprauans. Caterum *penitentiam agite*, hoc loco, graece μετανοείτε, non simplicem resipiscentiam significare, qua corrigitur quod perperam factum fuit (qui penitentiae effectus potius est quam ratio & natura) sed actionem quandam poenalem, quae in dolore ex peccatis anxio, & in satisfaciendi studio ac labore consistat, ex alijs Euangelicis & Apostolicis literis manifestè ostendetur. Infra cap. 12. de Niniuitis dicitur quod *penitentiam egerunt* μετανοήσαντες in praedicatione Ionae. Illam autem penitentiam non fuisse simplicem resipiscentiam aut mutationem in melius, sed actionem valde poenalem in ieiunio, sacco & cinere susceptam, Ionae cap. 2. legimus, de qua lege Basilium in sermone habito in fame & siccitate. Sic rursus infra cap. 11. de Tyrijs & Sidonijs ait Christus. *Olim in cilicio & cinere penitentiam egissent* μετανοήσαντες. De Esau scribit Paulus, *Non inuenit penitentiae locum* μετανοίας τόπον, quamquam cum lachrymis inquisisset eam. Heb. 12. Vbi ipse Beza vertit *penitentiam*, non resipiscentiam, & fatetur accipi pro dolore quem aliquis ex re praeterita accipit, & addit Paulum vsurpare vocem μετανοίας pro μεταμέλειαν. Sed S. Chrysostr. theologus Graecus, graecaque linguae peritior, vocem μετανοίας hic propriè ab Apostolo accipi affirmat. docet autem penitentiam hanc etiam cum lachrymis coniunctam, veram penitentiam seu μετανοίαν non fuisse, non quia dolorem habuit adiunctum, vt Beza fingit, sed quia iustus & legitimus ille dolor non fuit. Vnde postea dicit. *Judas penituit*

Beza refutat Chrysostranum,

penituit (μετανοήσας) sed malè. Laqueo se namque suspen-
dit. Vbi per verbū μετανοήσας, illud expressit Chry-
sostomus quod per verbum μεταμελείν expressit
Matth. græcus à Beza citatus. Sed addit Chryso-
stomus. Penituit & Esau, vel potius non penituit; la-
chrymæ quippe illæ non erant pœnitentiæ & μετανοήσας,
ἀλλὰ ἐπιθρηνησας καὶ θυμοῦ, sed doloris & iræ. Penituit &
David dicens, lauabo per singulas noctes lectum meum. Hęc
Chrysostomus semper vtens verbo μετανοεῖν. Sane
quum Christus dicit iustos non indigere pœnitentiā, **Luc. 13.**
οὐ χρείαν ἔχειν μετανοήσας, satis ostendit pœnitentiæ
vocabulo actionem aliquam pœnalem notari,
quam iustos subire non est opus. Sed vnus Apo-
stoli locus 2. Cor. 7. huius vocis proprietatem eui-
denter ostendit. Et si contristauit vos in epistola, non me
penitet: & μεταμελομαι, id est, non muto factum, nec
aliter fieri vellem, & si peniteret vidēs quòd epistola il-
la & si ad horam vos contristauit: id est, & si tunc mal-
lem me non fecisse, facillè prœuidens quòd saltem
ad tempus illa epistola vos deberet contristare.
Nunc gaudeo, non quia contristati estis, sed quia contris-
tati estis ad pœnitentiā: εἰς μετανοήσας. Contristati enim
estis secundum Deum, id est, propter offensum Deū.
Quæ autem secundum Deum tristitia est, pœnitentiā in
salutē stabilem operatur. μετανοήσας εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον
καταργεῖται. Pœnitentiā salutarem operatur, de
qua postea non penitebit, vel quam semel factam
nemo vellet infectā. Hoc in loco μετανοήσας accipit
Paulus pro pœnitentiā propriè dictā, id est pro tri-
stitiā peccati secundū Deū, quā salutarem tristitiā vo-
cat, & cuius præclaros effectus in sequentibus de-
scribit. Μεταμέλειαν verò accipit pro noua animi
mutatione qua id nollemus factum quod feci-
mus, aut contrā: & sic ad Rom. 11. dona Dei vo-
cantur ἀμεταμέλητα, id est, quæ semel collata non

Beza argu-
menta re-
futantur.

vult non contulisse. Nam & sic Gen. 6. *Pœnitent me fecisse hominem*: apud 70. est μεταμεληθῆναι: & in textu hebraico נחמתי à verbo נחם, quod Beza vult displicentiam cum dolore significare, quasi illa in Deum cadere possiet.

Quod autem Petrus Act. 3. & Paulus Act. 16. cum verbo μετανοήσατε adiunxerunt καὶ ἐπιστρέψατε, id est, *Pœnitentiam agite & conuertimini*, non est explicatio vocis præcedentis, vt Beza colligit, sed effectus eius ac finis. Iubet enim Apostoli prius pœnitere de anteaactis, & postea conuerti ad Deum per vitæ nouitatem. Quare in alia concione Petrus quum dixisset, *Pœnitentiã agite, μετανοήσατε*, adiunxit: *et baptizetur vnusquisq; vestrũ*, quod nemo dubitat distinctum quid esse à pœnitentia, & quod eam comitari debeat. Porro quod ad duo illa verba hebraica attinet, נחם & שׁוּב quæ duabus græcis vocibus μεταμελεῖν & μετανοεῖν respõdere Beza vult, certũ est apud hebræos illa duo in eadem significatione inueniri; & vtrumque conuersionem seu animi ac sententiæ mutationem significare: quod vnus locus Ionæ 3. cap. ver. 10. euidenter ostendit. Vbi *conuerti Deum & ignoscere*, per illa duo נחם וְשׁוּב ponuntur. *Quis scit si Deus conuertatur & ignoscat?* Sane verbũ נחם propriè consolationem accipere significat, & per accidens sententiam mutare ad suam consolationem. Quod autem de verbo שׁוּב Beza notat per illud significare *conuerti*, vnde תשובה conuersio, sciendum est per idem verbum significari, *auerti*. Vnde משׁובה rebellio. Ideoque Iere. cap. 8. ver. 4. vbi legimus, *Qui auersus est, non reuertetur*, ὁ ἀποστρεφῶν οὐκ ἐπιστρέφει, in hebræo idem verbum est, שׁוּב וְלֹא יָשׁוּב. Hoc igitur verbum vt multas

habet

Hebraica
verba Be-
za: noui-
tate non
adiuuant.

habet significationes, sic inter cætera, pœnitentiam quoque agere significat, vt notat Pagninus. Et in Matth. hebræo habetur hoc loco תשובה אשך *agite pœnitentiam*. Quare non minus verbo μεταμελείν quàm verbo μετανοεῖν vox illa responderet: quæ etiam apud græcos eandem frequenter significationem habent, vt vtraque mutationem in melius, vtraque etiam displicentiam anxiam significent, vt ex locis iam citatis studiosus lector deprehendet. His accedit, apud veteres Ecclesiæ scriptores, publicos in Ecclesia pœnitentes, quorum erat maximè pœnalis pœnitentia, vocari τοὺς μετανοοῦντας: vt apud Sozom. lib. 7. cap. 16. & apud Socratem lib. 5. cap. 19. vel τοὺς ἐν μετανοίᾳ ὄντας: vt apud Dionys. Areopag. Eccles. hierarch. cap. 3. in principio. Quibus ita explicatis facillè patet inanem esse hæreticorum prurimum, qui Pœnitentiæ vocabulum in Relapsionis vocem eos mutare compulit.

4. *Esca autem eius erat locustæ & mel siluestre.*

DE vestimento D. Ioan. in deserto contra hæreticorum corruptelas in Prompt. Dom. 2.
Aduetus.
Catholico disseruimus. Nunc de victu eius aspero ac vili aliquid contra eos notandum est. Nolunt enim ad vitæ eius sanctitatem ista ab Euangelistis commemorari. Dicit Calvinus in sua harmonia ad hunc locum. *Hoc Euangelista non numerat inter præcipuas virtutes, quòd rudi & austeriori viuendi formæ addictus, etiam mediocrem vsitatamque munditiem fugerit: sed quia prius dixerat montanum fuisse hominem, nunc subijcit victum & vestitum habitationi consentaneum fuisse. Mox reprehendit Catholicos, quòd perfectam ferè iustitiam in externis laruis constituent,*
B 5 & quòd

Victus
austerus
Ioan. Bap-
tista.

& quòd finxerint Ioannem in vita solitaria abhorruisse à communi viuendi more, sicuti eremita & monachi. Hæc ille doctrinæ Euangelicæ corruptor pettilens: Euangelistas enim Ioannis asperum victum ac vestitum ideo commemorasse, vt eximias eius virtutes recenserent, vitamque planè eremiticam duxisse ostenderent, non solum omnes hæctenus Patres docuerunt, vt antea dictum est, sed ex ipsis quoque Scripturis manifestum est. Matthæus enim ceterique Euangelistæ, vt prædicationis eius auctoritatem magis exprimerent, hanc eius vitæ rationem diligenter tradiderunt. Deinde maximus populi ad eum concursus vt in seqq. Matthæus describit, manifestum fuit de eius vitæ sanctitate testimonium: quam tanti estimabant, vt an ipse Christus esset, dubitarent. Tertiò Christus ipse ex vtroque hoc capite victus & vestitus, eum publicè apud turbas commendauit. *Quid existis in desertum videre? hominem mollibus vestitum?* vbi à contrario vestitus austeritatè laudat. *Rursum: Venit Ioannes Baptista neque manducans panem, neque bibens vinum; & dicitis, Dæmonium habet.* Vbi à victus parsimonia eum laudat. Ex quo etiam loco patet summæ austeritatis causa solis locustis & melle Ioannem victitasse: sic enim illis vsus est, vt in vniuersum ab omni pane & vino abstineret. Si cibus illi tanquam maximè parapilibus vsus fuisset, saltem panem quoque adhibuisset, quo nihil magis parabile est. Locustæ autem istæ qualia essent animalia, qualisque cibus, vide apud D. Hieron. in cap. 3. Nahum & lib. 2. aduersus Iovinianum. Insecti genus erant, paruas alas habens, ad volandum ineptum, ideòque satis parabile. Quam autem vox græca hoc loco *ἀκρίδας* non solum locustas, sed & summitates herbarum signi-

Matth. 12

Luc. 7.

significet, putant aliqui fuisse herbas de quibus hic Matth. loquitur: & hanc sententiam fortissime sustinet Isidorus Pelusiota lib. 1. epist. 132. ad Timotheum & epist. 5. ad Nilum. Cæterum vox Syriaca hoc loco *nypp* locustam animal-proprie significat. Mel siluetre fuit valde amarum, vt idem scribit Isidorus & Euthymius in com. in hunc locum.

6. *Baptizabantur à Ioanne confitentibus peccata sua.*

AD hæc verba hoc venenū effundit Caluinus. *Ridiculi sunt Papistæ dum ad confessionem auricularem hoc detorquent. Neque enim aderant sacrifici quibus confiteretur, nec de omnibus peccatis fit mentio, nec dicitur Ioannes ordinarium confitendi ritum suis Discipulis mandasse. Imò vt Papistis demus quod postulant, solis catechumenis propria erit confessio, post baptismum verò locum non habebit. Certè contra Ioannis exemplum confitendi legem à baptismo præscribunt. Hæc impostor ille. Respõdeo antiquissimos Patres ex his verbis confessionem hominum iam Christianorum collegisse. Chrysostomus in hunc locum ait. *Tempus confessionis eque & lotis baptisate & illotis profanisque incumbit. S. Basilius in reg. breuioribus confessionis necessitatem ex hoc Ioannis & Pauli in Actis exemplo confirmat. Necessarium videtur, his quibus dispensatio mysteriorum Dei credita est, confitenda esse peccata. Si quidem rationem hanc in penitentia etiam veteres illos cernimus secutos fuisse, quando & in Euangelio scriptum est, quod Ioanni confitebantur peccata sua, & in Actis, Apostolis ipsis, à quibus etiam baptizabantur cuncti. Hæc ille. Eodem modo colligit Rabanus in comment. in hunc locum. Exemplum etiam tunc confitendi peccata ac meliorem vitam promittendi baptizandis**

Papistarū nomine Patres antiquissimi accusantur.

Homil. 10 in Matth. Quest. 288.

Act. 19. Rabanus.

tizandis datur. Non ergo Papistæ sed antiquissimi Patres ridiculi sunt, si ad confessionem auricularem hoc exemplū accommodare ridiculū est.

Caluini
argumēta
ridicula.

Sunt autem plane ridicula Caluini argumenta. *Non aderant*, inquit, *sacrifici quibus confiterentur.* At aderat Ioannes, cui confitebantur, ut D. Basilii loco citato notauit. *Non de omnibus* (inquit) *peccatis fit mentio.* At propositio indefinita æquiualeat vniuersali, & ipsū vniuersale per accommodam distributionem intelligendū esset, quod scilicet maiora & grauiora confiterentur. Neque enim nunc omnium sit necessaria confessio, venialium scilicet. *Non dicitur* (inquit) *Ioan. ordinarium confitendi ritum mandasse.* Atqui ordinarium hunc ritum fuisse, ex eo etiam patet quod Apostoli eundem morem seruarent. Sic enim legimus; *Multi credentium veniebant confitentes & annuntiantes actus suos.* Sed (inquit Caluinus) hoc exemplum probat solis catechumenis propriam esse confessionem, vnde infert; *nos contra Ioannis exemplum confitendi legem à baptismo præscribere.* At verò tamen si Ioanni soli non baptizati confitebantur, Paulo tamen & Vbi supra. Apostolis alijs, ut infert Basiliius, *multi credentium confitebantur*, e quorum numero iam baptizati esse poterant. Sed à minori ad maius, vel saltem ab exemplo summæ pietatis argumentati sunt Patres citati, confessionem iam baptizatis & in peccata relapsis esse necessariam, sicuti ante baptismum necessaria videbatur. Nec hoc contra Ioannis exemplū facit, sed ei conforme admodum esse, Patres citati indicant. Tametsi enim in subiecto variat, actio tamen non variatur. Simili ineptia inferre posset Caluinus, nos contra Ioannis exemplū facere, qui homines gentiles baptizamus, aut gentilibus baptizandis confessionis legem

gem præscribimus, quia Ioannes solos Iudæos baptizauit, & soli Iudæi confitebantur illi peccata sua. Sed quemadmodum contra Ioannis exemplum hac in re non præscribitur, sic nec in altero.

9. *Et ne velitis dicere intra vos, Patrem habemus Abraham.*

TORQUETHÆC verba Caluinus contra vniuersum clerum Catholicum, qui veram Christi Ecclesiam apud se esse, neque deficere posse affirmat: quia vult Deus in mundo agnoscere, nomēque suum inuocari, alibi autem non posse esse Ecclesiam quā apud ipsos, apud quos Dominus fœdus suum deposuit. Hæc ille Catholicorum nomine. Veram quidē Ecclesiam Christi deficere nullo modo posse, nec alibi inueniri quā apud Ecclesiarum præpositos, ac magistros, eorumque greges, in libris de Principijs fidei doctrinæ contra omnes hæreticos demonstratum à nobis est. Sed tale aliquid Phariseis à Ioanne hoc loco obiectum nec fuit, nec si fuisset, contra veram Christi Ecclesiam aliquid valeret. Tamen enim Pharisei & Sadducei hoc temere fecissent, non propterea veri Ecclesiarum magistri veram sibi Ecclesiam veditare non debent. Cæcus hæreticus non videt tam contra sectam suam aut aliam quamlibet hoc argumentum valere, quā contra veram Catholicam Ecclesiam. Sed veræ Ecclesie refutandæ auidus, quid contra sectam suam perinde valeret, non aduertit. Desperans Caluinus de sua secta, quod pro vera Ecclesia vquam haberetur, audacter ea disputat quæ veræ Ecclesie auctoritatem quoquo modo labefaciāt. Cæterum quum Phariseos acriter taxasset, Ioannes, ne id egrius ferrent, monet, ne quod de genere Abrahamæ essent, quod Deus sibi in peculium adoptauit.

Ecclesie
veræ per-
petuitas.

Lib. 4.

adoptauerat, gloriarentur, quasi hoc ad salutem satis esset, qui non sequerentur fidem Abrahæ, nec facerent opera Abrahæ. Nam tametsi illi omnes Abrahæ fidem & pietatem desererent, potest tamen Deus suscitare etiam ex lapidibus terræ novos filios, nouum semē, nouū populū fidelem ipsi Abrahæ, id est, qui semē Abrahæ vocari possent propter fidem & opera Abrahæ quæ imitarentur.

Verum enim uero contra hereticorū imputatiuam iustitiā valet insigniter hic locus. Dicunt heretici homines ex sese impios iustificari & pro iustis à Deo approbari quatenus per fidem in Christo sunt, qua Christi iustitiam illis imputatam apprehendunt. Hoc est enim iustificare impiū, vt ad Rom. 4. exponit Beza. Contra hos merito dicitur, Nolite dicere, mediatorem habemus Christum, sed si Christi estis, opera Christi facite, mandata eius seruate, nec sola fide in Christum contenti estote. Sic enim isti Pharisei fidem Abrahæ tenebant, eundem Deum colebant, eadem Circumcisione utebantur, eundem Messiam Abrahæ repromissum expectabant: & quia in eodem fœdere cū Abraham erāt, certò sibi salutem promittebant. Sed Ioannes contra hanc inanem fiduciam monet, ne de patre Abraham gloriantur, sed eius quoque obedientiam & bona opera imitarentur. Ideo subiunxit: *Omnis arbor quæ non facit fructum bonum excidetur, & in ignem mittetur.* Eodem modo Christus postea eisdem de Patre Abraham gloriantibus dixit. *Si filij Abrahæ estis, opera Abrahæ facite.* Sic contra Calvinum maxime eiusque sectatores hic locus valet.

Imputati-
ua iustitia
refellitur.

Ioan. 8.

7. Progenies viperarum.

SECTAS hypocriticas & populi seductores acerrimè taxat: quos ita vocat, vel quia sicut viperæ de vita sua periclitantur nisi ad aquam protinus accurrant, vbi veneno suo aliquem læserint, sic isti de æterna salute periclitarentur nisi post noxia venena & pessimè doctrinæ fermenta in populum effusa ac immixta, ad baptismum Ioannis non accurrerent; vel quia sicut vipera pellem habet variegatam & eleganter pictam, intus verò tota venenata est, sic isti Pharisei & Sadducei foris erant parietes dealbati, sed intus quasi sepulchra fetida, & varijs sceleribus pleni, quales seductores heretici esse solent: vel denique quia parricidium in illis notat, quòd omnes iustos persequerentur; quod apertè illis Christus postea obiecit, sicuti vipera per vtriusque parentis necem frequenter in lucem prodit. Mas enim à femella per coitum occiditur, dum hæc illius caput in os eius insertum abrodit, paruuli autem quum nascuntur, matris ventrem aliquando perumpunt, eamque occidunt. Tales sunt omnes heretici & seductores, qui Ecclesiam matrem lacerant vt inde exeant, qui pios in Ecclesia acerrimè persequuntur, qui certissimè pereunt nisi ad aquam pœnitentiæ quam Ioannes prædicauit, tempestiuè se recipiant. Progenies quoque viperarum ab inuidiæ sibilis (qua maxime laborabant Pharisei) vocari poterant, vt censet Augustinus: vel etiam quia pessimorum parentum pessimi essent filij, inuidia & calliditate pleni, vt exponit Gregorius homilia 20. in Euangelia, & Hieronymus ad Isa. cap. 30. & ad Matth. cap. 23.

Seductores populi viperis comparati.

Cap. 2 3. infra.

Serm. 17. Dom. 3. Quadrag.

cap. 23.